דער אידישער לעגיאָן

אויף'ן מלחמה פּלאַץ

ווי בעוואוסט, איז אין פעברואר געגרינדעט געוואָרען אין אלעקסאנדריען (מצרים) א אידישער לעגיאָן, וועלכער איז אריינגעטראָטען אין ענגלישען מיליטער. דער לעגיאָן איז בעשטאנען פון 4 ראָטעס. 2 האָבען זיך גערעכענט פון באז, אלס ליפעראנטען פון פראוויאנט און מלחמה מכשירים פאר דער קעמפּפענדער ארמיי, און 2 ראָטעס זיינען פערעכענט געוואָרען אלס קעמפּפענדע מיליטער. דער לעגיאָן האָט 4 אידישע אָפיצירען און 4 ענגלישע. איבער דיי שטעחט דער אידישער באטאליאָן קאָמאנדיר טרומפּעלדאָרף, וועלכער איז בעוואוסט מיט זיין העלדישקייט פון דער יאַפּאנישער מלחמה. דער פּאָלקאָווניק פון דעם באטאליאָן איז פּאָלקאָווניק פּעטערסאָן, אן ענגלענדער, וועלכער איז בעוואוסט אלס אידען פריינד און האָט שוין פיעל מאָל אידען פערטהיידיגט. איך וועל דאָ איבערגעבען דיא איבערלעבונגען פון דעם אידישען לעגיאָן אויף'ן מלחמה פּלאַץ, וועלכע זיינען זעהר אינטערעסאנט.

יום ב שייר מאָרגענס איז דער גאנצער לעגיאָן לויט א טראמייטען סיגנאל צונויפגערופען געוואָרען פלוצלונג אויף א פּלאַץ, און צוזאמען מיט דער 29-טער אויסטראלישער דיוויזיע, צו וועלכער ער ווערט צוגערעכענט איז דער לעגיאָן אָבגעפאהרען אויף'ן מלחמה פּלאַץ. דאָס אוועקשיקען איז פערגעקומען אזוי אונ־ געריכט, אז כמעט קיינער האָט ניט בע־ וויזען צו שרייבען א קארטעל צו זיינע קרובים אין רוסלאנד. (דאָס רוב לעגיאָנערען זיינען רוסישע אונטערטהאנען). ווייטער איז די דיוויזיע אָנגעקומען קיין מצר (אַ אינזעל, וואָס געהערט צו דער ענגלישער רעגיערונג, אויף'ן מיטעללענדישען ים). דאָרט האָט די דיוויזיע געהערט אויף א בעשעדל פון דער העכסטער קרייגס מאכט, כדי אָבצופּאָהרען אין די דאַרדאנעלען. יב' אייר איז דער באטאליאָן געוואָרען א בעפעהל באלד אָבצופאָהרען און צו זיין גרייט אויסצושטייגען אין די דאַרדאנעלען. אָבפאָהרענדיג איז געהאלטען געוואָרען א בעפעהל ארויס צוזעצען אויף דער האלב אינזעל גאליפּאָלי.

דעם 25-טען אפּריל איז דער דעסאנט געמאכט געוואָרען. מיט זעהר אָנגעשטרענגטע כחות האָבען די ענגלענדער אויסגעזעצט די אויסטראלישע 29-טע דיוויזיע. די פערלוסטען זיינען געווען פון ביידע זייטען בעדייטענד גרויס. נאָך ענדליך האָבען די ענגלענדער דעם דרעסאנט אויסגעפיהרט. שוין אין דער נאכט איז אויסגעקומען דעם אידישען אויגען צוטרעטענדע אויף דער יבשה. עס איז אָבער געווען פערבונדען מיט גרויסע שווערע רינגקייטען. אין דער פינסטערניש פון דער נאכט און מיט שערען אין די הענד האָבען די לעגיאָנערען געזוכט די שטעלע־ רינג דראָטען וועלכע די דייטשען אין טערקען האָבען איינגעאָרדענט ביים פּאָרט אויפגעשניטען די דראָטהען און ווייטער געגאנגען ביז זיי האָבען זיך ווידער אָנגעשטויסען אויף אזעלכע שטערונגען, דער ביי האָט דער שונא געשאָסען מיט ביקסען, קוילען און שראפּנעלען. עס איז פשוט געווען א ים פון פייער.

נאָך היבשער מיה איז געלונגען ארויסצוטרעטען אויף דער יבשה. דאָ האָט זיך ערשט אָנגעהויבען די ריכטיגע שווערע ארבייט. די גאנצע אמוניציע וועלכע איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם אידישען לעגיאָן האָט געמוזט צוזאמענגעשטעלט ווערען אויף איין פּלאַץ און צו געלייפערט ווערען ביז צו די ערשטע פּאָזיציעס פון מיליטער. דאָס אלץ איז פאָרגעקומען אין דער נאכט אונטערען פייער פון שונא. די ריכטיגע ארבייט איז אין פערלויף פון 4 שעה אויסגעפיהרט געוואָרען. אין פערלויף פון דער קליינער צייט האָבען די לעגיאָנערען צוגעלייפערט זייער דיוויזיע 385 פוד פולווער און אנדערע קריעגס מאטעריאַלען. דאָס האָט געגעבען די מעגליכקייט דעם מיליטער אויפצוהאלטען דעם שונא'ס פייער אויף זיך. כדי א צווייטער ענגלישע דיוויזיע און א פראנצויזישע זאָלען קאָנען זיך ארויסזעצען אויף דער האלב אינזעל.

די העלדישע ארבייט פון אונזער לעגיאָן איז אנערקענט געוואָרען דורך דעם ארמיי אָנפיהרער גענעראל האמילטאָן, וועלכער איז אויף צו מאָרגענס געקומען אין לאגער פון דער אויסטראלישער דיוויזיע און גע־ראנקט דעם פּאָלקאָווניק פון אידישען לעגיאָן פעטערסאָן פאר די העלדישקייט פון די אידען, וועלכע האָבען, ניט קוקענדיג אויף דער גרויסער געפאהר עהרליך און פּינקטליך ערפילט זייער אויפגאבע.

דיפערליסטען פון אידישען לעגיאָן אין דער דאָזיגער נאכט זיינען לפי ערך קליין און אונבעדייטענד. איינער מאָשקאָ־ וויטש איז פערלוירען געוואָרען. עס איז ניט פעסטגעשטעלט געוואָרען צו ער איז געהרגענט געוואָרען, אָדער גענומען געוואָ־ רען אין פּלען, און עטליכע זיינען פער־ וואונדעט געוואָרען.

די זעלבע ארבייט איז ווייטער געפיהרט געוואָרען אויף צו־מאָרגענס דעם 26־טען און 27־טען אפּריל און אויף מיט דע רזעלבער פּינקטליכקייט.

דאָס ענגלישע מיליטער האָט באלד פערריכט אלע ווענען און שאָסייען, גע־מאכט טראנשייען, זיך איינגעאָרדענט און בעפעסטיגט ערשט דאן איז די אר־ בייט געוואָרען גרינגער און ווייניגער גע־ פעהרליך.

פיעל פון די לעגיאָנערען האָבען בעקו־ מען אויסצייכנונגען פאר זייער פּינקט־ליכע און געפעהרליכע ארבייט. איינער א יונגער מאן גראשקאָווסקי האָט בעקו־ מען א "וויקטאָריע" אָרדען, דערפאר וואָס ער האָט צו דער צייט מיט גרויס געפאהר געבראכט די מויל אייזלען מיט דער נור־ טיגער אמוניציע אויף'ן אָרט, וואו עס איז איהם געווען אָנגעוויעזען. ער אליין, זייענדיג פערוואונדעט אין דער רעכטער האנד האָט ער ווייטער געפיהרט די אייז־ לען. און אליין זיך באנדאזשירט דיא צוויי וואונדען. ביי א צווייטען יונגען־ מאן, קאָבלענץ, בעת ער איז צוריקגע־ גאנגען פון די פאָרערשטע פּאָזיציעס מיט די מויל אייזלען, האָט דעם שונא'ס פייער דערהרגענט די אייזלען און ער אליין איז געקומען בשלום אין אידישען לאגער. ער איז אויף פאָרגעשטעלט געוואָרען צו בעקומען אן אָרדען.

איין לעגיאָנער, וועלכען דער פּאָל־ קאָווניק האָט צו זיך גענומען אלס סעק־ רעטער, האָט איינמאָל דעם פּאָלקאָווניק געראטעוועט פון טויט. ער האָט גע־ בראכט א וויכטיגען בריעף פון אויבער־ קאָמענדאנט צום פּאָלקאָווניק מיט גרויס געפאהר. אין דער מיטנט פון עפּעגען דעם ברעיף איז א שראפּנעל אָנגעפליגען פון שונא'ס לאגער און ווען ער וואָלט ניט געווען דעם פּאָלקאָווניק אוועקשטופּען פון אָרט, וואָלט דער פּאָלקאָווניק זיכער גע־ הרגעט געוואָרען. דער יונגער מאן איז שווער פערוואונדעט געוואָרען אין דיא הענד. דער פּאָלקאָווניק האָט איהם צוגע־ שטעלט צו בעקומען אן אָרדען, און איינע הענדיג איהם איבערגעגעבען דעם אָרדען.

ביים לעגיאָן געפינט זיך אויף א סאני־ טאר־אבטהיילונג פון 8 מאן. אויף די סאניטאָרען האָבען זיך אויסגעצייכענט מיט זייער איבערגעבענהייט. אונטערען שונא'ס פייער האָבען די סאניטאָרען גע־ ארבייט און פערבאנדאזשירט די פער־ וואונדעטע אידען און אויסטראָליער. צוויי סאניטאָרען ה. און ס. זיינען פאָרגע־ שטעלט געוואָרען צו בעקומען אן אויס־ ציכנונגס אָרדען.

די אויסטראלישע אָפיציערען זיינען גאָר ענטציקט פון דער אידישער העלדיש־ קייט. ניט איינמאָהל האָבען זיי גע־ דיענט אלס ביישפּיעל פאר די אויסטראַ־ לישע סאָלדאטען, און ניט קוקענדיג דע־ רויף, וואָס זיי פערשטעהען ניט קיין העב־ רעאיש, זיינען צווישען זיי געווען דיא עסטע בעציהונגען.

ביז דער צייט ווען איך שרייב דעם דאָזיגען ברעיף זיינען פערצייכענט 10 פערלוירענע אָדער געהרג'עטע און 19 פערוואונדעטע. פון זיי 10 לייכט און 9 שווער פערוואונדעטע.

די פערוואונדעטע געפינען זיך א א טהייל דאָ, און אלעקסאנדריען און א טהייל אויף דער אינזעל לעמנאס.

צווישען די 10 אומגעקומענע געפינט זיך דער פערלוירענער מאָשקאָוויטש, דער געהרג'עטער אברהם פראנק, א פּאָטער פון א גרויסער פאמיליע. ער איז געהרגענט געוואָרען דורך א שראפּנעל. ק. ק. ב— מער גובערניע איז געהרגעט געוואָרען דורך דעם שונאס א קויל אויף די פּאָזיציעס בשעת ער האָט דערלאנגט די אמו־ ניציאָן. ביי די זעלבע אומשטענדען איז אויך אן אלטער ענגלענדער א יונגער מאן שטערען. א יונגער ספרדישער איד בן־ ציון כהן איז פון א שראפּנעל געהרגענט געוואָרען אויף'ן שיף. צוזאמען מיט איהם זיינען אויך געהרגעט געוואָרען א יונגער מאן א. פון רומעניען און א גרוזינער איד נ. דער יונגער מאן י. ק. פון שטעדטעל ד. פּאָלטאוער גובערניע איז דורך א שראפּנעל שווער פערוואונדעט אין פוס. ער איז נאָכדן אָבליגען אין די פעלד לאזאַ־ רעטען אָבגעשיקט געוואָרען אין אלעק־ סאנדריען. א בעזונדערע אויפמערק־ זאמקייט האָבען די דאָקטוירים איהם גע־ שאָנקען און שטארק זיך בעמיהט איהם צו ראטעווען. דאָס איז זיי אָבער ליידער ניט געלונגען און ער איז געשטאָרבען אין שפּיטאל אין אלעקסאנדריען. די לויה איז געווען זעהר א גרויסע. עס זיינען נאָכגעגאנגען כמעט אלע אידען, וואָס זיי־ נען ארויסגעטריבען געוואָרען פון ארץ ישראל. די וויכטיגסטע עסקנים פון פון אלעקסאנדריען, די נימנאסטיקער, וועלכע האָבען דאָ גענגרינדעט די לעצטע צייט א פעראיין האָבען געשיקט אָפיציעל זייערע חברים צו בעטהייליגען זיך אין דער לויה.

א מיליטער אכטהיילונג פון 10 ענגלי־ שע סאָלדאטען איז געשיקט געוואָרען אָב־ צוגעבען דעם לעצטען כבוד דעם אידישען העלד, וואָס איז באמת געפאלען מיט א העלדישען טויט. ביים קבר האָבען איהם זיינע חברים מספּיד געווען. זעהר ריה־ רענד זיינען געווען די ווערטער, וועלכע זיין בר האָט איבערגעגעבען וועגען איהם. בשעת דער דאָקטאָר האָט איהם באנדאזשירט, האָט ער בעמערקט ביים דאָקטאָר א טרויעריגע מינע. דאן האָט ער זיך צו איהם אָבגערופען: "בעדויערט ניט מיין בלוט און לעבען. איך בין גליקלאך, וואָס צווישען דעם בלוט און לעבענס וואָס ווערען פערגאָסען, איז אויך דאָ מיין בלוט. מיט מיין לעבען פערשאָף איך צוריק מיין פאָלק זיין לאנד. לייענדיג אין קבר וועל איך רוהיג ליגען, וויסענדיג אז מיין טויט האָט מיין פאָלק א נוצען געגע־ בען. אויך דער דירעקטאָר פון "כרמל" המזרח" ה' יודעלעוויטש האָט איהם בעקלאָגט מיט הייסע ווערטער. מקבר געווען האָט מען איהם נעבען א קבר פון ווערטהער רעדאקטאָר!

אזוי ווי איהר האָט ערלייבט דורך איי־ ער צייטונג ארויסצוזאָגען א מיינונג וועגען קאָנגרעס, דאפיר צו דאנקענען, נעהם איך מיר די פרייהייט צו ברענגען דאיה מין התורה פאר א קאָנגרעס.

א פאָלקס פערטרעטונג און טאקי פון אונזערע אור עלטערען די ליים קנעטערס פון מצרים, דען זיי זיינען דאָך געווען ניט געשטאנען העבער אין קולטור פאר אונז, דען ביי זיי איז דאָך טהייערער געווען די ציבעלעס מיט קנאָבעל מיט די פיש פון מצרים פאר די פּאָליטישע פרייהייט פון פאָלעסטינא און דאָך ווען מען האָט משה'ן בעאויפטראגט מיט דעם הייליגען מיסיאָן צו זיין זייער פאָרשטעהער, האָט משה גלייך געפערענט אויב זיי וועלען מיר פרעגען אין וועמעס נאָמען געה איך וואָס וועל איך זיי ענטפערען דען דאָס איז דער הויפּט פרינציפּ פון פרייהייט צו רע־ כענען זיך מיטן פאָלקס מיינונג.

ווען די אידען האָבען פערלאנגט צו שיקען מרגלים וואָס דאָס איז דאָך געווים געווען גענגען זיין ווילען, און דאָך איז ער ניט גענאנגען גענגען זיינע ווילען.

אויך שמואל וואָס איז געווען א שטרענ־ גער רעפּובליקאנער און ווען די אידען האָ־ בען פערלאנגט א קעניג האָט ער געדר־ נערט און געבליצט און דאָך האָט ער זיי נאָכגעגעבען.

(ווייזט אויס אז ער האָט געזעהען בנבואה-אז פון די געקרוינטע הערשער וועט ארויסקומען אן אונגעקרוינטער דזי־ איש קאָמיטע) אז יעצט נאָך 2 טויי־ זענד יאָהר ווארטען וואָס דער כלל ישראל איז אויסגעשטאנען די גרעסטע רדיפות מיט דער האָפנונג צוריק צו קומען אין אונזער לאנד, און וואָס אונטער דיא שווערסטע בעדינגונגען פערמאָגען מיר יעצט אין פאלעסטינא 50 קאָלאָניעס וואָס קען זיין א מוסטער פאר דער וועלט מיט דער בלוט און שוויים פון אונזער אינטע־ליגענטער יוגענד וואָס האָבען מפקיר גע־ ווען דאָס בעסטע צוליעב דעם הייליגען אידעאל און היינט ווילען איינינג אונגע־ קרוינטע הערשער דאָס אוועק מאכען אן א זייט און ניט רעכענען זיך מיט'ן פאָלק דאָ ניט לאנג האָט מיר א איד אָנגע־ זאָגט א שמחה אז א פּראָפעסאָר פון קיגנסטאון האָט געפערדיגט אז די פער־ שאָלטענע. אידען זיינען שוין באלד אָבגע־ קומען זייער זינד און זיי וועלען באלד געהן נאָך זייער היים, און דאָס וועט זיין א בעווייז אז זיי זיינען שוין אָבגעקומען דעם חטא. אָבער ווען מיר זאָלען בלייב־ בען וויעדער אין גלות און נור בענוגענען זיך מיט רעכטע וועלען מיר דאָך אלץ זיין פערעכענט פאר זינדיגע און ביי יע־ דער געלעגענהייט וועלען מיר זיין דיא כפרה היהנדעל.

נאָך אלע ארגומענטען זיינען מיר פאָל־ קאָם איינפערשטאנען מיט אונזערע ציר־ ניסטישע פיהרער. דען ביי דער יעצטיגער קריטישער מאָמענט וואָס אפילו ווייל העלכס שליח מיחד איז אויף נכשל געווא־ רען מיט'ן ניט קאָנען שווייגענ האָבען אונ־ זערע ציוניסטישע פיהרער געוויזען גע־ נוג טאקטיק אין קאָנען שווייגען און דאָך איז דאָך א כלל מלה בסלע שטיקותא בתרי. אלזאָ האָפען מיר אז זיי וועלען טאפּפען צו ריידען אויך.

GILLETT'S
LYE
EN GILLETT COMPANY LIMITED
TORONTO, ONT.

דעם לעזער'ס ווינקעל

אלזאָ מיט רעספּעקט בויגען מיר אונ־ זער קאָפּ פאר זיי.

בברכת ציון וירושלים

אברהם זאכאראָוו.

פעטערבאראַ.

ווערטהער רעדאקטאָר!

נאכפאָלגענדיג די אַרבייטען וואָס ווע־ רען געטהאָן פון די טאָראָנטאר אידישע ארבייטער פאר זייערע ברידער אין דיא מלחמה לענדער קען מען זאָגען אז זייא האָבען פערדיענט גרויס קרעדיט.

ניט קוקענדיג וואָס איינינג פערזאָגען האָבען זיי שוין פיעל מאָל געוואָלט שטע־ רען אין דער ארבייט, טהוען זיי זייער ארבייט.

די טאָראָנטאר אידישע ארבייטער האָ־ בען זיך אָבער ניט אָבגעשטעלט בלויז אויף דער מאָטעריעלע הילף פאר זייערע אונגליקליכע ברידער, נאָר זיי זיינען נאָך גענאנגען אביסעל העכער.

די איבעריגע שיכטען פון טאָראָנטא דארפען פאר זיי די קעפּ בייגען. זיי האָ־ בען געגרינדעט א נאציאָנאלען ארבייטער קאָנפערענץ, וועלכער האָט זיך געשטעלט די אויפגאבע צו קעמפּפען פאר אידישע רעכטע אין די לענדער וואו זיי זיינען פון דעם פערוויבט. נאָך דיעזע רעזאָלוציעס וואָס זיי האָבען אָנגענומען ווייזט זיך ארויס ווי שמערצליך זיי פיהלען די ליידען פון זייער אונגליקליך פאָלק.

דער קומענדער געפאָנטער קאָנג־ רעס האָרף זיין דער אידיש אמעריקאנער טריבונאל, דער בנין אין וועלכען יעדער דארף אריין טראָגען זיין טהייל ארבייט. און די גרויסע טהייל ארבייט פון דעם איי־ דישען ארבייטער פאר זיין פאָלק אין דעם מאָמענט טאָר ניט אויספעהלען.

איך וואָלט געוואונשען אז די בירגער־ ליכע שיכטען פון טאָראָנטא זאָלען נאָכ־ פאָלגען די ארבייטער און גרינדען אזאַ קאָנפערענץ.

מיט אכטונג

בן דוב.

אנמערקונג פון דער רעדאקציאָן:

אזאַ ארגאניזאציע עקזיסטירט שוין דאָ איינענטליך אין געשטאלט פון דעם "ערבאנד."

בריעף קאַסטען

בריעף קאַסטען עע

ל. י. —

בריעף אויף וועלכע דער שרייבער איז ניט אונטערגעשריבען מיט זיין פולען נאָמען קענען ניט פערעפענט־ ליכט ווערען.

מרס. קישענער —

דער בריעף איז אזוי שלעכט גע־ שריבען אז מיר קענען איהם ניט איבערלעזען.

די פערוואָגעלטע. —

וועט ניט גערדיקט ווערען. אייער מאנוסקריפּט קענען איהר צוריק קריגען אין אָפּיס פון דער רעדאקצ־ ציע, מיר שיקען ניט צוריק קיינע מאנוסקריפּטען דורך פּאָסט.

ב. נ. ק. —

איהר האָט בעריהרט אן אינטערע־ סאנטען פּסיכאָלאָגישען שטריך. די טהעמא איז אן אויסגעצייכענטע. איהר האָט זי אָבער זעהר שלעכט בעארבייט. שיקט צו עטוואָס אנ־ דערס. אגב, ניט מעהר. אכטונג אויף אייער ארטאגראפיע.

ש. ז—ן —

דאָס געהערט צום ביזנעס אָפּיס, און די רעדאקציע האָט מיט דעם קיין שייכות.

מ. מאיראָוויטש —

די טעג וועלען מיר האָבען אן ארטיקעל מכח די קענעדער געוע־ צען וועגען קאָנסקריפּשאָן, אזוי אז אייערע פראגען וועלען אייך פער־ ענטפערט ווערען.

דער אידישער לעגיאָן

אויף'ן מלחמה פּלאַץ

ווי בעוואוסט, איז אין פעברואר געגרינדעט געוואָרען אין אלעקסאנדריען (מצרים) א אידישער לעגיאָן, וועלכער איז אריינגעטראָטען אין ענגלישען מיליטער. דער לעגיאָן איז בעשטאנען פון 4 ראָטעס. 2 האָבען זיך גערעכענט פון באז, אלס ליפעראנטען פון פראוויאנט און מלחמה מכשירים פאר דער קעמפּפענדער ארמיי, און 2 ראָטעס זיינען פערעכענט געוואָרען אלס קעמפּפענדע מיליטער. דער לעגיאָן האָט 4 אידישע אָפיצירען און 4 ענגלישע. איבער דיי שטעחט דער אידישער באטאליאָן קאָמאנדיר טרומפּעלדאָרף, וועלכער איז בעוואוסט מיט זיין העלדישקייט פון דער יאַפּאנישער מלחמה. דער פּאָלקאָווניק פון דעם באטאליאָן איז פּאָלקאָווניק פּעטערסאָן, אן ענגלענדער, וועלכער איז בעוואוסט אלס אידען פריינד און האָט שוין פיעל מאָל אידען פערטהיידיגט. איך וועל דאָ איבערגעבען דיא איבערלעבונגען פון דעם אידישען לעגיאָן אויף'ן מלחמה פּלאַץ, וועלכע זיינען זעהר אינטערעסאנט.

יום ב שייר מאָרגענס איז דער גאנצער לעגיאָן לויט א טראמייטען סיגנאל צונויפגערופען געוואָרען פלוצלונג אויף א פּלאַץ, און צוזאמען מיט דער 29-טער אויסטראלישער דיוויזיע, צו וועלכער ער ווערט צוגערעכענט איז דער לעגיאָן אָבגעפאהרען אויף'ן מלחמה פּלאַץ. דאָס אוועקשיקען איז פערגעקומען אזוי אונ־ געריכט, אז כמעט קיינער האָט ניט בע־ וויזען צו שרייבען א קארטעל צו זיינע קרובים אין רוסלאנד. (דאָס רוב לעג־ יאָנערען זיינען רוסישע אונטערטהאנען). ווייטער איז די דיוויזיע אָנגעקומען קיין מצר (אַ אינזעל, וואָס געהערט צו דער ענגלישער רעגיערונג, אויף'ן מיטעללענדישען ים). דאָרט האָט די דיוויזיע געהערט אויף א בעשעדל פון דער העכסטער קרייגס מאכט, כדי אָבצופאָהרען אין די דאַרדאנעלען. יב' אייר איז דער באטאליאָן געוואָרען בעפעהל באלד אָבצופאָהרען און צו זיין גרייט אויסצושטייגען אין די דאַרדאנעלען. אָבפאָהרענדיג איז געהאלטען געוואָרען א בעפעהל ארויס צוזעצען אויף דער האלב אינזעל גאליפּאָלי.

דעם 25-טען אפּריל איז דער דעסאנט געמאכט געוואָרען. מיט זעהר אָנגעשטרענגטע כחות האָבען די ענגלענדער ארויסגעזעצט די אויסטראלישע 29-טע דיוויזיע. די פערלוסטען זיינען געווען פון ביידע זייטען בעדייטענד גרויס. נאָר ענדליך האָבען די ענגלענדער דעם דרעסאנט אויסגעפיהרט. שוין אין דער נאכט איז אויסגעקומען דעם אידישען אויגען צוטרעטענדע אויף דער יבשה. עס איז אָבער געווען פערבונדען מיט גרויסע שווע רינגקייטען. אין דער פינסטערניש פון דער נאכט און מיט שערען אין די הענד האָבען די לעגיאָנערען געזוכט די שטעלע־ רינג דראָטען וועלכע די דייטשען אין טערקען האָבען איינגעאָרדענט ביים פּאָרט אויפגעשניטען די דראָטהען און ווייטער געגאנגען ביז זיי האָבען זיך ווידער אָנ־ געשטויסען אויף אזעלכע שטערונגען, דער ביי האָט דער שונא געשאָסען מיט ביק־ סען, קוילען און שראפּנעלען. עס איז פשוט געווען א ים פון פייער.

נאָך היבשער מיה איז געלונגען ארויסצוטרעטען אויף דער יבשה. דאָ האָט זיך ערשט אָנגעהויבען די ריכטיגע שווערע ארבייט. די גאנצע אמוניציע וועלכע איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם אידישען לעגיאָן האָט געמוזט צוזאמענגעשטעלט ווערען אויף איין פּלאַץ און צו געלייפערט ווערען ביז צו די ערשטע פּאָזיציעס פון מיליטער. דאָס אלץ איז פאָרגעקומען אין דער נאכט אונטערען פייער פון שונא. די ריכטיגע ארבייט איז אין פערלויף פון 4 שעה אויסגעפיהרט געוואָרען. אין פערלויף פון דער קליינער צייט האָבען די לעגיאָנערען צוגעלייפערט זייער דיוויזיע 385 פוד פולווער און אנדערע קריעגס מאטעריאַלען. דאָס האָט געגעבען די מעגליכקייט דעם מיליטער אויפצוהאלטען דעם שונא'ס פייער אויף זיך. כדי א צווייטער ענגלישע דיוויזיע און א פראנצויזישע זאָלען קאָנען זיך ארויסזעצען אויף דער האלב אינזעל.

די העלדישע ארבייט פון אונזער לעגיאָן איז אנערקענט געוואָרען דורך דעם ארמיי אָנפיהרער גענעראל האמילטאָן, וועלכער איז אויף צו מאָרגענס געקומען אין לאגער פון דער אויסטראלישער דיוויזיע און גע־ראנקט דעם פּאָלקאָווניק פון אידישען לעגיאָן פעטערסאָן פאר די העלדישקייט פון די אידען, וועלכע האָבען, ניט קוקענדיג אויף דער גרויסער געפאהר עהרליך און פּינקטליך ערפילט זייער אויפגאבע.

דיפערליסטען פון אידישען לעגיאָן אין דער דאָזיגער נאכט זיינען לפי ערך קליין און אונבעדייטענד. איינער מאָשקאָ־ וויטש איז פערלוירען געוואָרען. עס איז ניט פעסטגעשטעלט געוואָרען צו ער איז געהרגענט געוואָרען, אָדער גענומען געוואָ־ רען אין פּלען, און עטליכע זיינען פער־ וואונדעט געוואָרען.

GILLETT'S
LYE
EN GILLETT COMPANY LIMITED
TORONTO, ONT.

עס איז דער גרעסטער אומגליק, וואָרום די פראנצויזישע און ענגלישע רעגיערונ־ גען האָבען ניט געצוואונגען רוסלאנד אויסצונעבען איהר רעאקציאָנערע פּאָליטיק.

אזא דרוק וואָלט געווען גערעכט ניט בלויז פון הומאניטאָרען שטאנדפּונקט, נאָר אויך פון זייערע אינטערעסען, ווייל אלעס וואס שוואכט אָב רוסלאנד אין פער־ ליוף פון דער מלחמה, שוואכט אויך אָב די „עלייעס".

די רוסישע געזעלשאפט לאדעט אונז איין צו פעראייניגען זיך מיט רוסלאנד אפילו נאָך דער מלחמה אום צו פערהיטען דעם וועלט־שלום. מיט מיין גאנצען הארץ בין איך דאפיר. אָבער וועלכע רוסלאנד־ וועט זיך פעראייניגען מיט וועלכער ענג־ לאנד. קיין מעכאנישע יוניאָן קען ניט ברענגען דעם ערוואַרטעטען פריעדען.

ווען סער הענרי קעמבעל בענערמאן האָט ארויסגעלאָזען דעם היסטאָרישען רוף, „געשטארבען די דומא, עס לעבע די דו־ מא!" האָט עס ווי אן עלעקטרישער שטראם דורכגעגאנגען רוסלאנד. דאָס איז געווען דאס גרויסע ענגלאנד, וואָס דער קאָנטינענט (אייראָפּא) האָט געקענט און געליעבט, דאס ענגלאנד פון בייראָן און גלאדסטאון. רוסלאנד האָט געקוקט אויף ענגלאנד אלס איהר לעבענס־קוועלע, און אויב ביים פלחמה־אויסברוך, האָבען זיך אלע ראסען ארום איהר אָנגעשלאָסען, איז עס געווען ווייל מיט איהר זענען פער־ בונדען די האָפנונגען וועגען „אויפלע־ בונג". און ווי אזוי האָבען מיר זיך אָב־ גערופען אויף דיעזער האָפנונג?

דורך א שווייגען ווי א שטיקענדער גאז, — פאר ענגלאנד ניט וועניגער ווי פאר רוסלאנד.

מיליאָנען פון די בעסטע רוסען, פער־ ליהרען זייער גלויבען אין ענגלאנד, און הויבען אָן צו קוקען דורך יענע אויגען פון דער מיגאָריטעט, וואָס זעהן רוסלאנדס רעטונג זיכער דורך א מפּלה ווי דורך א זיעג.

די זעלבע עלעמענטען, וואָס האָבען פריהער געשטויסען דעם „סטים־ראָללער" פאָרווערטס, האָבען די בעוועגונג איבער־ גערדעט אויף „צוריק". מען האָט אונז געזאָגט, אז מיר טאָרען זיך ניט מישען אין רוסלאנדס אינערליכע אָנגעלעגענהיי־ טען, און אָט זענען די רעזולטאטען. אויב ענגלאנד וועט ניט פערשטעהן, אז בענייטש פּראָספּעריטי דארף ניט דעליבעראליזירען רוסלאנד, וועט אפילו א זיעג ניט ברענ־ גען די ערוואַרטעטע רעזולטאטען.

אויב ביים פריעדענס־קאָנפערענץ וועט נאָך אלעס הערשען די ביוראָקראטיע, ווי אזוי קענען מיר דורכפיהרען דעם אידע אל פון פרייהייט פאר די קליינע פעלקער? און נאָכמעהר, וועט דען ניט אונזער מיה אונטערצוגראבען דעם מיליטאריזם גע־ שטערט ווערען פון יענער פּאָרטיי, וואָס האָט פערוואונדשאפט און סימפּאטיע מיט'ן יונקערטהום?

(אידיש פון א. ריינזוויין.)

אויפמערקזאם
ליידים - טיילארס
דיא וויכטיגסטע זאך אין אייערע ביזנעס איז יו מא־ כען נאטעגעפס ... א פייר־ פעקט פיט. — כדי דאס צו מאכן מוזט איהר האבען פאל־ קאמענע פארמס. די
דייל ברענד
געמאכט צו פאסען קאנאדיע פרויען פאר דעם קאנאדיען מאניופעקטשורער איז דער פארס וואס דארפט.
- DALE -
WAX FIGURE Co. Limited
106 FRONT STREET East
פעלעפאנס:
מעין — — — 3023
דזשאנקשאן — 1923

דיימאנדס
$1 $2 $3
וועכענטליך.
איהר האט יעצט די געלעגענהייט צו האב־ בען דעם פיינסטען דיימאנד אדער אנדערע דזשולעריי דורך דאס פרעדיס סיסטעם פון דזשיינאב בראדערס. דיימאנדס ווי עס איז בעוואוסט ווערט אלע מאל מייערער און עס איז אן אייביגהייט.
מיר געטרויען יעדען עהרליכען מענשען זא דאס איהר האט די געלעגענהייט צו קויפען ביי אונדז דייטאנדס מיט דיי כסטע אבצאהלונגען. פפעשער דיסקאונט 10 פראצענט פאר מעש. דזשיוקאב בראדערס 15 יאנג סטריט אקייד.

חתן כלה
זאלען דאָס נעהמען אין אכט!
מעררידזש לייסענס
קאן מען קריגען אין אפיס פון
„אידישען זשורנאל"
נאטיס!
דיא ענינגע וואס וועלען דא נעהמען זייערע מעררידזש לייסענס וועלען קריגען געדרוקט א שעהנעס בעריכט פון זייער חתונה. פריי
בענוצט זיך מיט דיעזע געלעגענהייט!
אדרעס פון דעם זשורנאל
67 עליזאבעטה סטריט 67

אידען פון דער גאנצער וועלט!
28

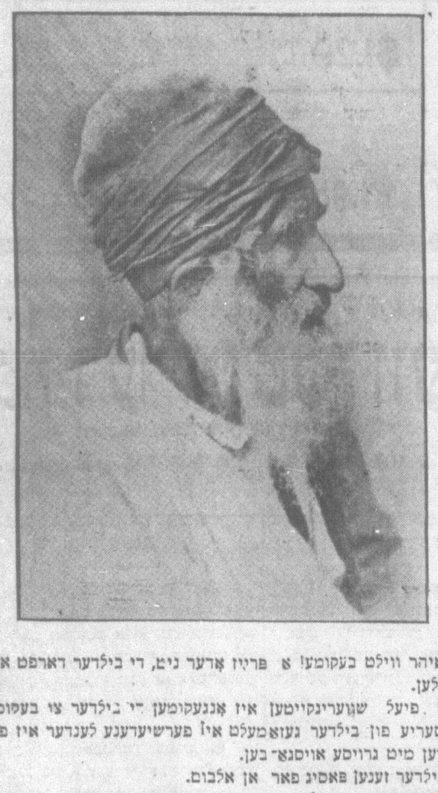

צו איהר ווילט בעקומען! א פריין אדער ניט, די בילדער דארפט איהר זאלען.
מיט פיעל שווערינקייטען איז אנגעקומען די בילדער צו בעקומען. א סעריע פון בילדער געזאמעלט איז פערשיעדענע לענדער איז פער־ בונדען מיט גרויסע אויסגאב־ בען.
די בילדער זענען פאסיג פאר אן אלבום.
אז איהר וועט זיי אנקלייבען, וועט איהר האבען די שעהנסטע אידישע זאמלונג זאמעלט די בילדער, און ביי א קליינער אנשטרענגונג, וועט איהר נאך אויך בעקומען א פריין.
זאמעלט די בילדער און בעקומט א פריין
מיר וועלען דרוקען ארום 100 בילדער וועגען אידישע טיפען פון אלע וועלט טהיילען.
די בילדער וועלען ערשיינען יעדען טאג א בילד, זיי וועלען ניט האבען קיין אונטערשריפטען אונטער זיך און די לעזער וועלען דארפען טרעפען, וועלכען אידישען טיפ, דאס בילד שטעלט פאר.
ווען אלע בילדער וועלען אבגעדרוקט ווערען, וועלען די לע־ זער דארפען אריינשיקען זייערע בילדער, מיט די אונטערשריפ־ טען, וועלכען אידישען טיפ, יעדעס בילד שטעלט פאר, פון די וואס וועלען אריינשיקען די ריכטיגע ענטפערס, וועלען 25 בע־ קומען פריזען א פראכטפאל געבונדענעס און אינטערעסאנטען בוך.
וויכטיגע נייעס פאר אלע אידען פון דער וועסט ענד.
די בעסטע וויינען און ליקער
מיר זיינען אין דער רעכטער הארץ פון דער אידישער געגענד, אם יאהר אין דיא ביזנעס און מיר האבען די בעסטע קענעדער און אינפּארטירטע קאניאקען אונד ברענדיס צו די ביליגסטע פרייזען.
א ספּעשעל דיסקאונט פאר חתונות, פאמיליעס און זאלונס.
מיר גאראנטירען פולע צופרידענהייט.
פערגעסט ניט אז דאס אלעס האט איהר
201 סענט פּערק סטריט
א. פעטערסאן, פּראָפּ. מעלעפאן קאָלעדזש 64